

Přátelé se neopouštějí

Jana Šouflová

Sotva se noc proměnila v ranní šero, brány Kilkenny zaskřípaly a do nitra probouzejícího se města začal plynout nekonečný proud lidských postav všech tvarů, barev i velikostí. Bosí v odrbaných hadrech, bohatí s šaty vyšívanými zlatem a hedvábím, někteří po svých, jiní na koních či oslících, další neseni. Kdo se nepostavil na nohy, belhal se po kolenou, a ti, kdo nemohli po kolenou nebo toužili po odpuštění hříchů, se v pokoře plazili jako biblický had bahnem špinavých ulic.

Spolu se zpěvem zvonů zněly nad městem hlasy poutníků nejen z celého Ossory, ale i z nejuvzdálenějších končin Eire. Vždyť kdo by si nechal ujít velký den, kdy se otevře nová katedrála a do skvostných útrob pojme vzácnou relikvii – hlavu svatého Canice, ověčenou pověstnou zlatou korunkou. Sláva Kilkenny se ponese i do dalekých zemí, jen mé malé Černé opatství, které dodnes uchovávalo světcovu lebku, ztratí na lesku. Ale kdo by truchlil, když po tolika letech má svatý Canice důstojný domov.

Zdálo by se, že nic nemůže pokrýt stínem chmur radostnou náladu prosycenou vůní vína, koláčů a pečených čuníků a sám bych snadno podlehl euforii davu, nemít před očima bledou tvář bratra, který mě vyrušil z příprav v katedrále.

„Kendriku!“

Ještě jsem nezahlédl původce hlasu a už se prázdným chrámem nesla mohutná ozvěna bosých nohou pleskajících o kamennou dlažbu.

„Pane!“ Za sloupem se vynořil obtloustlý mnich, tvář měl rudou a zalitou potem a dupal, až svíce na oltáři nadsakovaly.

„U všech svatých, co se stalo?“

„Opat-volá-máte-jít-hned!“ vydechl mnich a zhroutil se u paty sloupu.

A tak jsem se prodíral esencemi radosti a veselí a celý svět mi přitom padal na hlavu.

„Kendriku! Tady!“ Z davu se vynořila chlupatá ruka a vtáhla mě do bezpečí boční ulice.

„Dobré ráno, Angusí.“

Angus byl holohlavý obr s rudým vousem a býčíma očima, o jeho ramena by se podělili dva statní muži a u boku se mu houpal meč, který byl pověstný tím, že ho nikdo kromě Anguse neuzvedl. Byl pravou rukou sira Liama Buttlera, kilkennského pána, ale jeho ohnivá a zároveň poněkud jednodušší povaha mohla za to, že zůstalo jen u té pravé ruky.

„Myslím, že máme společnou cestu. Vzkázal pro mě sir Liam, je teď u opata.“

„Víš proč?“

Angus pokrčil rameny. „Ani trochu. Ale včera byl strašně nervózní. Na poslední chvíli se ohlásil král Donnchaid a jestli je někdo, koho Liam nemůže vystát, pak je to tahle směšná napodobenina slavného otce. Pojd', nenecháme je čekat.“

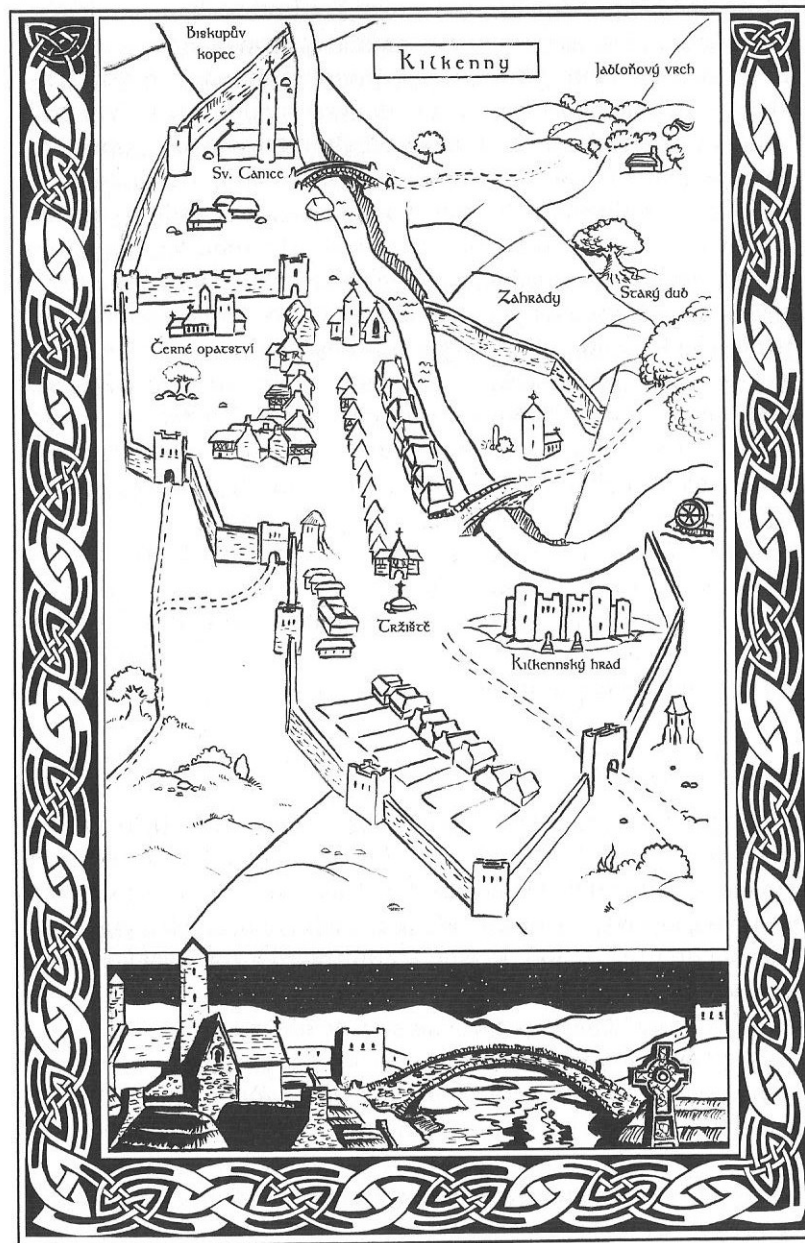
Prošli jsme hlavní ulicí a zahnuli do klidnější uličky vedoucí ke klášterní bráně. Křivé dřevěné domky, kde by člověk sotva našel rovný trám, už kypěly životem, jen u zlatníka Crowleye bylo mrtvolné ticho. Zato z otevřených okenic jeho sousedů se ozýval rámus, jaký by probudil všechny mrtvé. V černé kuchyni pobíhala paní Maire, mračila se na celý svět a třískala s nádobím, zatímco její pohledný manžel, velký bard Gilderoy Zlatovlasý, seděl v okně a zářivě se usmíval.

„Dobré jitro!“ pokynul nám zvesela a líně se podrbal v krátkém, pečlivě upraveném vousu. Angus místo pozdravu zavrčel a přidal do kroku.

„Angusi, počkej. Vždyť jen slušně pozdravil.“

„Viděl jsi ho? Viděl jsi tu jízlivost v jeho očích? Gilderoy se nikdy neusmívá jen tak. Však já mu jednou tu jeho zubatou tlamu obtočím kolem pěsti.“

Gilderoy, harfeník sira Liama, měl ve městě výsadní postavení. Všichni věděli, že je zatracený uličník a mizera, ale nikdo proti

němu neřekl křivého slova. Všichni se s radostí nechali mámit jeho historkami, přestože věděli, že v nich není za mák pravdy, a všichni poslouchali jeho zpěv, i když se poslouchat nedal. Jestliže kdokoliv poznamenal, že harfa zní rozladěně, bylo to neustálým průvanem v hradních sálech, a jestliže všichni zbožně naslouchali, pak za to nemohly něžné tóny strun, ale kouzlo bardovy osobnosti.

I tak byli v Kilkenny dva lidé, kteří mu nemohli přijít na jméno. Rudovousý hromotluk Angus mu záviděl jeho ženu Maire i přízeň pána Liama a opat Alisdair si na lehkomyšlného barda mnohokrát stěžoval kvůli pochybným obchodům s talismany, škapulíři a prapodivným kořením, aniž by se od kilkennského pána dočkal odezvy.

Já měl Gilderoye docela rád. Člověk se s ním rozhodně nikdy nenudil, na druhou stranu jsem o něm věděl věci, které se mi jako pravému křesťanovi ani trochu nelíbily. Gilderoy nezastíral, že tíhne k uctívání pohanských duchů, a naše víra, stejně jako její symboly, mu nebyla ani trochu svatá. Naopak ji s chutí využíval k naplnění měšce i k nemístným vtípkům. Není to tak dávno, co se mi doneslo, že bratři z Cashelu zázračně získali zub svaté Brigity. Zvláštní na tom bylo, že pár dní předtím měla Maire obličej nateklý jako dýně a Gilderoy jí za řevu, který byl slyšet až za zdmi kláštera, vezl na vozíku ke kováři.

* * *

Jen co jsem s Angusem vstoupil do opatovy pracovny, bylo na první pohled zřejmé, že se stalo něco ošklivého. Opat Alisdair seděl za stolem, hlavu měl v dlaních, obličej bledý jako svíce a celý se třásl. Vedle něj se vrtěl na křesílku sir Liam, jeho jinak hladká tvář byla stažena do tisíců vrásek a celou scénu zmaru a zoufalství doplňoval vyděšený novic Kevin.

„Otče? Sire Liame.“ Nešikovně jsem se uklonil.

„No konečně jste tady! Stalo se strašné neštěstí!“ Roztáhl ruce otec Alisdair a zaburácel tragickým hlasem. Pak učinil kratičkou pauzu a o něco tišeji pronesl: „Z chrámu zmizela lebka svatého Canice.“

Trvalo jen chvíli, než jsem si uvědomil celý dosah sdělení, které právě opat Alisdair vyslovil. Tisíce poutníků z celého Irska i náš

král... ti všichni čekali na svatou relikvii, která se už měla jen za pár hodin vydat na cestu do nového domova. Místo bujarých oslav, zbožného rozjímání a radosti mělo přijít jen hořké zklamání.

„Můj bože,“ zašeptal jsem a tiše se pokřižoval, „co budete dělat?“

„Rozhodli jsme se s Alisdairem zatím vše utajit,“ promluvil ztěžka kilkennský pán.

Nechápavě jsem se obrátil na opata. „Otče, to přece nejde, už v poledne...“

„Já vím, tak málo času, ale musíte se pokusit relikvii najít. A kdyby přece došlo na nejhorší, udělám, co bude nutné. Teď vás tři žádám o jediné. Hleďte kdekoliv a jakkoliv, ale snažte se nevzbudit pozornost. Sir Liam by se měl věnovat svým povinnostem, stejně jako já. Jen takhle nikdo nepojme podezření. Všichni si myslí, že je teď lebka u mě v oratoři. Ty i Angus jste často jak v klášteře, tak ve městě, a nikdo se vaší přítomnosti nepodiví. Ale něco mi slibte. Ani slovo převoru Larkinovi. Svatý Canice pro něj znamená strašně moc, vždyť víš, že s ním i ve svatém vytržení rozmlouvá. A považ... jestli se dozví, co se stalo, bude to jeho smrt. Do té doby jste zproštění všech povinností. Tady Kevin vám řekne, jak se to stalo.“

„Ale otče, já...“

„Chápu, tvé povinnosti. Dám je na starosti Larkinovi, aby neměl čas na přemýšlení.“

„Ale...“ Zvedl jsem zoufale prst. Více jsem nestihl, protože se jak opat, tak sir Liam zvedli a rázně opustili místnost.

* * *

„Nemožné! Kilkenny je dnes plné lidí, v tom zmatku by byl zážrak najít i povoz s tažným volem.“

„Proto bychom neměli marnit čas. Když do prohrané bitvy, tak s rozběhem,“ plácl mě Angus širokou tlapou po zádech.

„A kde chceš začít?“

„Já? Já v tom mám jasno. Víím, kdo ji vzal! A taky si pro něj dojdu!“

Angus bojovně vyrazil ke dveřím.

„Počkej, už ani krok!“ Skočil jsem mu do cesty a doširoka roztáhl ruce.

„Uhni mi.“

„Ani mě nenapadne! Angusi, přece nemůžeš bez důkazů obvinít člověka, jen proto, že ho nemůžeš vystát. Přemýšlej! O tom, že si Gilderoy tajně přilepšuje falešnými relikviemi, si šeptají i vrabci na stromech, i když mu podvod zatím nikdo nedokázal. Ale on není hlupák, aby se připravil o přízeň pána i dobré živobytí něčím tak šilným. Myslíš, že by se ráno tak přihloupel a klidně usmíval na celý svět, zvláště když ví, že je první, za kým by se šlo?“

„Já jsem jiného názoru. Jdu si pro něj a urvu mu hlavu, jestli mi neřekne, kam to dal.“

Než jsem stačil cokoliv poznamenat, Angusovy silné ruce mě sevřely a já se proti své vůli ocitl v rohu.

„Ten hlupák zabeďněný. Ten... ten...“ Chtěl jsem použít silnější slovo, ale včas jsem si uvědomil, že malý Kevin stále stojí kousek ode mne.

„Tak!“ Narovnal jsem se.

„Kevine, takže ty jsi tu krádež objevil?“

Chlapec nejistě přikývnul.

„No... já,“ zakoktal se Kevin, ale pak si dodal odvahy. „To bylo tak. Odcházeli jsme zrovna z ranní mše a já měl nepříjemný pocit, že něco není na svém místě. Pořád jsem si s tím lámal hlavu, vrátil jsem se do chrámu, celý ho prohledal, ale nic mě nenapadlo. Pak jsem spíš náhodou zavadil pohledem o výklenek a lebka tam nebyla. Víte, já bych si toho taky nevšiml. Všichni vědí, že tam prostě je. Nikoho nenapadlo, že by tam být nemusela.“

„Jo, to znám. Přes les nevidíš strom. Kdo všechno to ví?“

„Opat, sir Liam, vy dva, já a bratr Huw, co pro vás běžel.“

„Dobře!“ Zamyšleně jsem se podíval z okna. Sám jsem lebku viděl naposledy včera večer při obřadu, převor Larkin pak měl za povinnost připravit ji a nazdobit na dnešní slavnost. Je tedy poslední, kdo ji viděl. Což je zlé, protože ho nesmím vyslechnout. Larkin by se ale ve zlém nikdy lebky nedotkl. Je to poctivý a čestný muž a svatého Canice miluje. Kdyby něco věděl nebo by cokoliv nebylo v pořádku, určitě by to opatovi sám řekl. Musím tedy předpokládat, že po poslední mši byla lebka stále na místě. Pak se vše muselo odehrát mezi půlnoční a první ranní mší, což není moc dlouhá doba. Jestli to nebyl nikdo z kláštera a Canice je stále zde, kdo a jak

se mohl dostat dovnitř nebo ven? Nocležna poutníků je oddělená a jediní cizinci jsou v noci v lazaretu. Jestli někdo přišel nebo odešel, o tom by měl přehled jen bratr Farik v bráně.

„Kevine?“

„Ano?“

„Zaskoč za bratrem Magnusem z lazaretu a zeptej se ho, jestli někdo nakvap neodešel nebo nezmizel.“ Kevin živě přikývl a odběhl.

* * *

Kromě bratra Farika tu byl ještě někdo, kdo by mi mohl pomoci. Bratr... vlastně jsem si nikdy nemohl vzpomenout na jeho jméno. Nebyl jsem v tom sám. Každý, kdo o něm mluvil, se vždy zadržel a skončil u výrazu „ten, co mu na ruce chybí malíček“. Byl to veselý bratr s tichou chůzí. Nikdy jste nevěděli, kde se vynoří, neustále měl přes hlavu přehozenou kápi, mluvil tiše, zato hodně. Měl asi špatné spaní, protože mu opat povolil výjimku. Nemusel spát s ostatními v dormitáři a často se za měsíčních nocí potuloval sám temnými chodbami a vůbec dělal mnoho věcí jinak, než by se od mnicha čekalo.

Měl jsem ho rád. Ve vážném ovzduší kláštera to byla jedna z mála duší, která byla kdykoliv připravena k dobrému šprýmu a já v něm nacházel zábavného společníka pro dlouhé hovory. Kromě toho měl vždy zásobu zajímavých drbů, nad jejichž původem zůstával rozum stát.

Posledně mi prozradil, že náš sklepmistr, bratr Trevor, krade svíce, aby si z nich dělal špunty do uší a mohl se pořádně vyspat. Jednou prý trochu přistýdl a přišla na něj horkost. Když se ráno probudil, nejenže byl celý zbrocený potem, ale měl zalité uši voskem. Celý den předstíral, že slyší, odezíral od úst a sotva byl sám, vytahoval z kutny klacík a snažil se vosk vydloubat ven. Od té doby trochu nedoslýchá.

Farik, mnich hlídající v bráně, seděl schlíple na lavici, držel se za hlavu, a když jsem k němu dorazil, neochotně se zvedl a snažil se ode mě držet v úctyhodné vzdálenosti.

„Dobré ráno, Fariku.“

„Á, bratr Kendrik. Tebe už jsem ráno viděl.“

Popošel jsem blíže, abych s ním mohl mluvit, aniž by nás kdokoliv slyšel, ale k mému překvapení se Farikovi vyděšeně rozšířily zorničky a mnich o krok ucouvl.

„Copak?“ zarazil jsem se. „Chováš se, jako bych měl lepru?“

A pak ke mně dolehla slabá vůně kořeněného vína.

„Vino?“ zašeptal jsem a rozzlobeně si dal ruce v bok.

Farikova tvář zrudla. „Já, já Vždyť víš, bratře, jak já ho rád!“

„Ba že vím, a moc! Slíbil jsi opatovi, že s tím přestaneš. Doufám, že není z klášterního?“

„Ne, ale já....“ zakoktal se. „Ty jsi takový hodný, prosím.“

„Tím si nejsem jistý. Teď mě zajímá něco jiného, prošel někdo od večerní mše bránou?“

Farik zaváhal.

„Ani ne.“

„Ani ne znamená ano, nebo ne?“

„Podívej, Kendriku, od rána chodí sem a tam poslové od krále a Liamovi lidé jako o jarmarku, ale do prvního zvonění neprošla živá duše,“ odpověděl s nejistým strachem v očích.

„Kendriku!“ ozvalo se za mnou.

Otočil jsem se a přitom postřehl, jak si Farik viditelně oddechl.

„Dobré ráno, převore!“

Převor Larkin stál ve dveřích, ruce měl bojovně založené na prsou a nervózně podupával.

„Nevím, čím tak důležitým tě Alisdair pověřil, ale teď se to ani trochu nehodí. Prosím tě,“ pokračoval rozladěně a pomalu se ke mně blížil, „spížírný zejí prázdnotou, nikdo nic neví, nic není připravené, všichni přede mnou utíkají. A teď ještě král.“

„K-král?“ zakoktal jsem se. „Já... ten úkol je opravdu důležitý, už musím...“

Chtěl jsem se otočit a utéct branou ven, ale Larkin mě chytnul za kutnu a otočil si mě zpět k sobě.

„Ano, jistě! Král! Kam utíkáš? Když jsi měl čas klábosit s Farikem, tak bys mi také mohl říct, kde jsou zásoby na královskou hostinu.“

„Jakou královskou hostinu?“

„Ty to taky nevíš? To jsi hospodář? Tady nikdo nic neví! Všechno abych zařídil sám! Náš opat se nabídl, že uleví siru Liamovi z jeho nemilé povinnosti hostit krále a sám ho i s půlkou dvora pozval na večeři. Potíž je v tom, že když to v záchvatu dobročinnosti sliboval, neměl ani potuchy o stavu naší spížírny a já nemám potuchy, z čeho má náš kuchař připravit tolik jídla pro tak zmlsané jazyky. Jestli je někdo, kdo by měl mít o zásobách přehled, pak jsi to ty.“

„To ano. Asi tě nepotěším. Něco málo máme, ale pro nás. S hostinou nikdo nepočítal. Opravdu o ničem nevím, ani opat se nezmínil.“

„Ach! Do pekla s celou tou slávou. Canicova hlava by měla zůstat v klášteře. Ani jemu se to nelíbí...“

„Zase se ti zjevil?“

„Zjevuje se pořád, až jsem z toho sám celý zjevený. Někdy má dost nemístný smysl pro humor. Laskavě mi řekni, co mám udělat s tímhle...“

Před očima mi prudce zatřásl s dlouhým svítkem pergamenu, na který jakási nešikovná ruká napsala seznam chodů. Už jen prvních pár řádků ve mně probouzelo paniku.

„Možná bys měl jít se mnou do kuchyně a pomoci vymyslet, co s tím uděláme.“

Nadechl jsem se, abych protestoval. Angus už určitě škrtí Gilderoye, lebka světce se vzdaluje z města a na mě se zatím mračí převor Larkin.

* * *

Náš kuchař, bratr Ronan, seděl zhroucený před krbem, kde stálo několik začernalých prázdných kotlů, lomil rukama a vypadal jako kající před branami pekla. Sotva mě spatřil, vyskočil a zamával. „Bratře Kendriku, tady jsi! Už ti to převor řekl?“

„Ano, řekl.“

„Co s tím budeš dělat?“

„Já? Sem s tím pergamenem. *Kapustový koláč*. Kapusty máme hromadu. *Rosol*, *vepřové na tymiánu*, *zeleninový vývar*, *zelená husa s bylinkovou omáčkou*, *krvavý náryp s vinným octem*, *paštika z ja-*

týrek, labutí krk s brusinkami, nadívání slavíci s prosnými plackami, hrachová kaše s jablky a pivem. Kdo tuhle ptákovinu vymyslel... s pivem? A švestkový koláč s máslovým krémem. Uf!“ vydechl jsem.

Bratr Ronan propukl v hysterický nářek.

„Čuníka, kde ho vzít, a vždyť bych ho ani nestačil udělat, paštičky z jatýrek, slavíci, nákyt! Ať se udusí, udáví, stejně se z toho pak všichni...“

„Ronane! Už ani slovo!“ vykřikl Larkin a zamračil se.

„Dobře, hlavně klid! Víš co, Ronane, kdo kdy viděl prase na ty-miánu po kilkennsku? Když to patřičně podáme a okořeníme... Použij všechno, co máš, vždyť jsi skvělý kuchař, tak tomu dej barvu a tvar a pořádně to nazdob. Věř mi, že i kdybychom králi nasy-pali otruby pro vepře, když tam bude hodně koření a ozdob, sní to a ještě si bude pochvalovat.“

„Ehm. To bych neriskoval. Král Donnchaid je vyhlášený labužník. Kdyby tohle slyšel Canice, umřel by smíchy... ne, že by nebyl mrtvý.“

„Dobře, dobře. Jak jsem říkal, musím teď do města. Slibuji, že cokoliv mi padne pod ruku, nechám vám poslat, abych vypomohl. Třeba seženu i tu husu, labuť a slavíky.“

Larkin se stále mračil, ale byl zticha, což znamenalo, že o všem vážně uvažuje, a na Ronanově tváři zasvitla naděje. „Kendriku, ty jsi poklad.“

„Já vím,“ zašeptal jsem, otočil jsem se na patě a utíkal křížovou chodbou zpět k bráně. Hnala mě představa Gilderoye umírajícího ošklivou smrtí v Angusových rukou.

„Farik ti lhal.“

„Co?“ Zarazil jsem se v polovině kroku a pomalu se otočil. Mezi sloupy s tesanými ornamenty seděl bratr, co mu chybí malíček na ruce, a vesele kýval nohama v zastaralých ošlapaných sandálech.

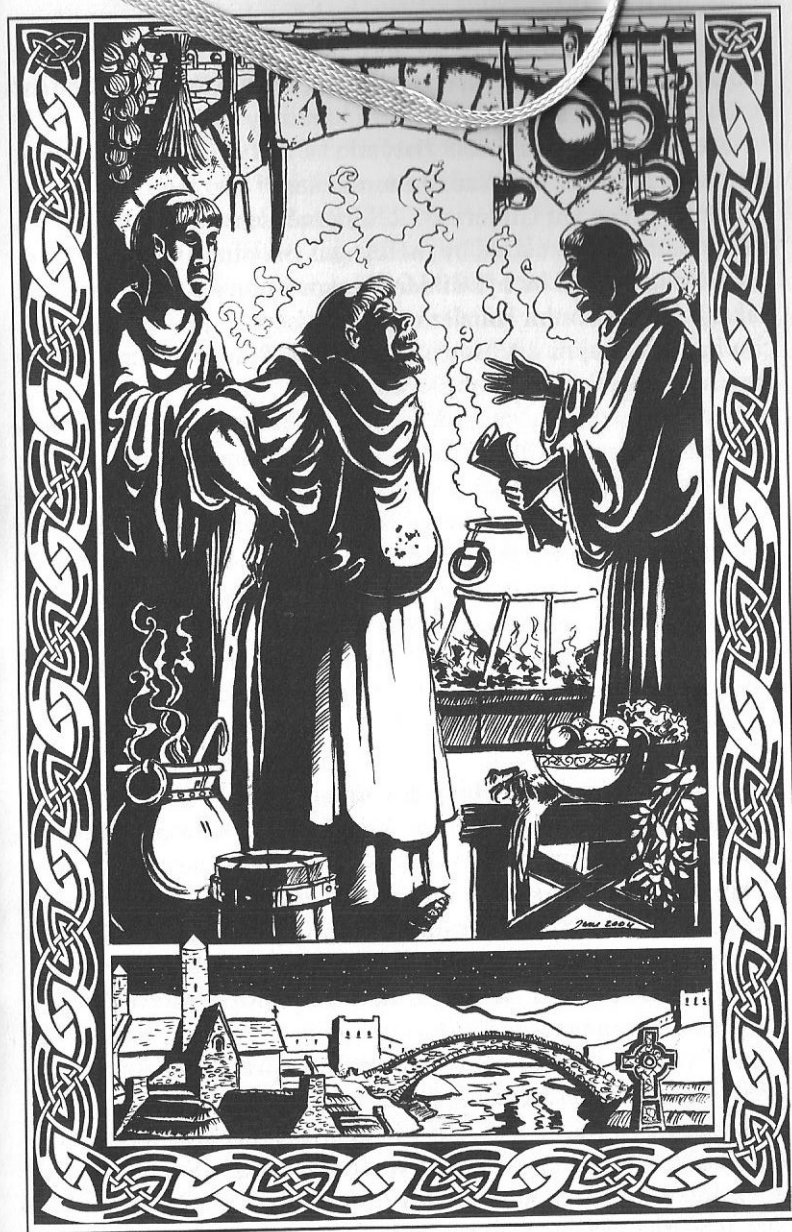
„Tys nás slyšel?“

„Slyšel. Lhal ti. V noci nebyl v bráně a nebyl šám.“

„Jak to víš? Nemohl jsi zase spát?“

„Jako vždy. Trochu šem še procházel po chodbách.“

Kdyby mu tvář nezakrývala kápě, přísahal bych, že se směje od ucha k uchu, tak radostný a pobavený měl hlas, jen dnes v řeči zadržával a hvízdal mu v puse průvan.

„Nastydl jsi?“

„Já a naštydnout.“ Dal se do upřímného smíchu. „Ne, vypadl mi zub a pošád jsem ší nežvykl na to, jak mi prochází škrš díru vžduch.“

Uchechl jsem se. „Promiň, kdo s ním tedy byl?“

„Muž š šervenou šapkou a žlatými vlašy. Myšlím, že jsem poznal jeho hlaš. Jeho žev je šlyšet ž hradu až šem.“

„Že by přece jen Gilderoy?“ Zklamaně jsem sklopil hlavu. Nechtělo se mi přiznat ší, že by měl Angus pravdu, a ještě více se mi nechtělo uvěřit, že by byl Gilderoy takový hlupák. Asi jsem se i já nakazil jeho osobním kouzlem, protože jsem se přistihl, jak v duchu barda obhajují. „A bratře, neviděl jsi...“ Zvedl jsem ruku, ale chodba byla prázdná.

V bráně jsem potkal kilkennského zlatníka Owaina Crowleye, pohled měl zarytý do země a ošklivě se mračil. „Dobré ráno, Owaine?“

Ani nezvedl tvář, jen mávnul rukou a pokračoval v chůzi směrem k opatově pracovně. Owaina jsem měl rád, byl to odvážný a šikovný chlapík ze slavného rodu a byl až nesmířitelně čestný a povitívý. Právě jeho pradědeček Malachy věnoval zlatou korunku klášteru a další generace Crowleyů na to byly patřičně hrdé.

* * *

Dveře Gilderoyova domu byly dokořán.

„Pane Gilderoyi? Paní Maire?“ Vstoupil jsem s mírným zakašláním dovnitř.

Místo odpovědi se ozvalo zaječení a z vedlejší místnosti vyběhla rozcuchaná Maire, vrhla se ke mně a plačtivě prosila: „Kendriku, dobře, že jsi tady. Angus škrtí mého muže. Pojď, rychle. Udělej něco!“

Dvěma skoky jsem se dostal na práh Gilderoyovy pracovny a spatřil zároveň potěšující i děsivou scénu. Potěšující v tom, že Gilderoy byl stále naživu, děsivou, protože se právě ubíral na druhý břeh věčnosti. A ne zrovna příjemným způsobem.

Angusovi ve tváři hořel rudý plamen vzteku, obrovskými tlapami svíral modrající krk nebohého barda, zatímco Gilderoyovi lezly oči z důlků, ze rtů se mu dralo přidušené chrčení a bezmocně kolem sebe mlátil dlouhýma rukama.

„Angusi, proboha, dost!“ Angus však o sobě nevěděl. „Maire, vodu!“

„Tam pod oknem!“

Popadl jsem vědro a celý jeho obsah vylil na sípající dvojici. Angus pustil barda a udiveně se na mě podíval, zatímco Gilderoy dopadl na zem a chytl se za otačený krk.

„Angusi, opat řekl jemně a nenápadně!“

„Vraachuuuu!“ zachraptěl Gilderoy.

„No podívejte se. Večer má zpívat před králem a teď nemůže ani mluvit. Budeme si stěžovat u sira Liama,“ rozkřičela se Maire.

„Dost!“

Všichni zmlkli a udiveně se na mě podívali.

„Dost jsem řekl. Ty, Maire, teď půjdeš zpět do kuchyně. My ší s Gilderoyem popovídáme. Slibuji, že ti vrátíme manžela celého a zdravého, že Angusí? A něco pro mě udělej. Máte doma nějakou zeleninu? Maso?“

Maire na mě nechápavě vytřeštila oči.

„Kendriku, ty ses zbláznil. Angus mi právě málem zabil manžela a ty mluvíš o zelenině.“

„Tak máte něco?“

„Trochu zelí a právě jsem vykuchala kachnu.“

„Tak to vezmi a utíkej jako o život k bráně, že posílám bratru Ronanovi husu.“

„Ale je to kachna!“

„Kachna nebo husa. Ronan ví, o co jde. Hlava s krkem zůstala?“

„Jo!“ odpověděla s otevřenou pusou a úžasem v očích.

„...a že mu posílám labuť. Tak utíkej už!“ zařval jsem nevybíravě.

Maire nevěřičně vycouvala ven. Ihned jsem zavřel dveře a sklonil se ke Gilderoyovi.

„Posaď se. Můžeš mluvit?“

Bardův bledý pihovatý obličej začínal opět dostávat barvu. „Tchochu!“

„Tak poslyš, Gilderoyi. Nikdo kromě nás tu není, tak můžeš mluvit. Máme svědka, který tě viděl s bratrem Farikem v noci plížit se klášterem.“ Gilderoyovy oči se rozšířily hrůzou a stejně tak překvapeně se zatvářil Angus, který netušil, jestli mluvím pravdu, nebo se snažím barda vyprovokovat.

„Cho... cho, není mochné... nichdo...“ chrčel Gilderoy.

„...vás nemohl vidět?“ dořekl jsem za něj. „Vidíš, a někdo vás přece jen viděl.“

„Nichdo cham nebyl...“

Usmál jsem se a mrkl na Anguse.

„Tak teď, milý Gilderoyi, mám pro tebe návrh. My cosi postrádáme. Ty nám to vrátíš a nikdo se nic nedozví. Vše se vrátí na své místo a všichni budou spokojeni.“

„Kendriku, to nemůžeš! Musí být potrestán.“

„Angusi, dost. Myslím, že tady Gilderoy se s námi dobrovolně staví za opatem a uloží si nějaké to pokání. Pro lidi venku se přece nic nestalo, takže jak vysvětlit, za co má být Gilderoy potrestán? Stejně si myslím, že mu bude jako trest bohatě stačit, že nebude moci pár dní zpívat. A my si alespoň neutrháme ostudu, až bude král chtít, aby náš bard soutěžil s tím jeho ve zpěvu.“

„Chrrrrrrrr...“ zavrčel zle Gilderoy, pomalu vstal a nejistě přistoupil k malé truhle v rohu.

„Che to necheknete Liamovi, já to nemychlel zle. Tady to je.“

Otevřel víko a vyndal několik utržených prstů, jednu nohu, na které se ještě houpal kus látky, a nakonec zahnědlou lebku.

„Ach!“ vydechl Angus. „A máme to! Já to věděl. Ty mizero! Podvodníku! Bezbožníku!“

Začal opět tlouct do barda hlava nehlava.

„Dost, Angusi.“ Skočil jsem mezi ně.

„Angusi přestaň, nezdá se ti, že něco chybí?“

„Co by. Jdeme k opatovi.“

Než jsem stačil cokoliv říci, popadl Gilderoye a vlekl ho ven.

„Ha nechchi.“ Bard chrčel, koulel očima a snažil se z Angusova sevření vyvléknout. Krk mu zmodral a každé další slovo, které se pokusil vyslovit, bylo čím dál méně srozumitelné. A tak se spolu potáceli ulicí, voda z nich stříkala na všechny strany a až ke mně doléhaly marné bardovy skřeky.

„Hlavně jemně a nenápadně.“ Zašeptal jsem si sám pro sebe a zabalil hromádku kostí do koženého vaku.

V celém tom příběhu mi chyběla jedna podstatná věc – světcova korunka. Než jsem sám opustil harfeníkův dům, padnul mi do oka malý kožený řemínek, na jehož konci se houपालa stará začernalá kůstka. Že by kost svatého Brendana, žebro svaté Brigity, nebo

měl Gilderoy k obědu kuře? Strhnul jsem řemínek a rozhoupal tak nenápadnou proutěnou věc přikrytou černou látkou.

„Čík, čík!“ zaskřehotal pronikavý hlásek.

Zaraženě jsem látku sundal a spatřil dvojici zvláštních žlutozelených vrabců.

„Vida, nadívaní slavíci!“

* * *

„Pane.“ Vstoupil jsem s jistými obavami do opatovy pracovny.

„Á, tady je!“ vyskočil opat ze židle. „Angus už mi všechno řekl, prý máš Canice u sebe.“

„Ehm!“ odkašlal jsem si. „Pane, nějakou lebku jsme skutečně našli, ale...“

„Dost a sem s ní.“ Alisdairova tvář se naplnila dětskou dychtivostí.

Sáhl jsem tedy do brašny a položil relikvii na opatův stůl.

„Ach...“ vydechl Alisdair a vzápětí se zarazil.

„A korunka...?“

„Ehm, to je právě to, co jsem chtěl...“

„Korunka?!“ přerušil mě udiveně Angus. „To nám určitě Gilderoy vysvětlí! A také by nám mohl vysvětlit, jak se dostal dovnitř.“

Bardovi mezitím natekl krk, takže už ze sebe nedostal ani hlásku, jen divoce mával rukama a koulel očima. „Cheeee he hei ha.“

„Co se mu stalo?“ znejistěl opat.

Zvedl jsem obočí a nadechl se, abych k tomu něco řekl, ale Angus mě předběhl.

„Vyslech, otče. Pane, mohu se zeptat, kde je můj pán?“

„Sledoval další stopu. Kevin se vrátil z lazaretu, hledal vás, a když vás nenašel, rozhodl se říci mně, co zjistil. Dozvěděl se, že jeden z nemocných v noci zmizel a ani Farik ho prý neviděl projít bránou, což je divné. Sir Liam se vydal po jeho stopě. Naštěstí nám zde ten výtečník nechal příkrývku, a tak mohli psi rychle chytnout stopu.“

„Myslím, že už to nebude potřeba,“ nafoukl se samolibě Angus.

„Tím bych si nebyl tak jistý. Pane, zjistili jsme, že Gilderoy byl skutečně v noci v klášteře. Dovnitř ho vpustil sám bratr Farik.“

„To snad ne! Od něj bych to nečekal.“

„Uplatil ho vínem.“

„Ach tak.“ Na opatově tváři se rozhostilo pochopení. „Tak to už bych čekal. Asi jsem Farikovo pití přehlížel příliš dlouho,“ dodal smutně a obrátil se na Kevina.

„Chlapče, běž vystřídat bratra Farika v bráně a pošli ho za námi.“

Sotva se za chlapcem zavřely dveře, opat vstal a rozzlobeně se obrátil na Gilderoye.

„Jaká drzost, jaká opovážlivost!“

Bard vyděšeně kroutil hlavou a stále se snažil něco říci. Chytral se střídavě za krk a střídavě živě gestikuloval a ukazoval na lebku.

„Sir Liam bude mít radost, až tě tu uvidí. A kde je korunka? Ukrástej Canicovu lebku, jaká hanebnost!“

Sotva padlo jméno Canice, Gilderoy ztuhl, zblednul a bez jediného hlesnutí se skácel k zemi.

„Co mu je?“ špitl udiveně Alisdair. „Černé svědomí? Na tom ne-sejde, když máme svatého Canice doma. Pokud jde o korunku, nemusíte propadat panice. Dnes ráno jsem si zavolal zlatníka Crowleye, jehož děd klenot klášteru věnoval. Dal jsem mu za úkol co nejrychleji udělat alespoň hrubou kopii, aby z dálky vypadala jako pravá. Nejde přece o kus zlata, ale o hlavu světce. A tu máme. Každou chvíli by měl přijít a korunku přinést.“

„Otče, nejsem si jist, jestli je tohle skutečně hlava svatého Canice. Já...“

„Určitě je to ona, vyzařuje z ní božská svatost!“

Vzal světce lebku, ukázal na křivé čelisti a s láskou se jí zahleděl do očí.

Plesk!

Z lebky vypadl velký kus bahna a sjel na zem po bělostné opatově kutně.

„Co?“

„Kýho čerta!“ zaklel Angus.

Opat pomalu otočil lebku a podíval se dovnitř.

„Vždyť je plná bahna, jako by ji někdo... to... to není, čí to je hlava?“

„O-otče Alisdair...“

Do dveří bázkivě vstoupil bratr Farik. „To je bratr Daffid.“

„Daffid. Ten malý, co umřel před deseti lety na souchotiny? A kde se vzal u Gilderoye v truhle?“

Farik se třásl hrůzou. „Otče, prosím, odpusťte mi to...“

„Už jsem něco slyšel. Prý jsi vpustil Gilderoye dovnitř?“

Mnich kajícně přikývl. „Otče... on mě tak moc přesvědčoval, že potřebuje na náš hřbitov. Já nechtěl, ale když to jeho víno...“

„Dost! Bratře Fariku, takže ty ses nechal uplatit a dopustil jsi, aby Gilderoy raboval kosti našich spolubratrů? Vzali jste jen tohle? Nic víc?“

„Jen to.“

„Jak dlouho jsi byl mimo bránu?“

„Nevím, jen chvíli. Jen jsem doprovodil Gilderoye a zpět. To víte, já mu zas tak moc nevěřil, chtěl jsem vidět, že vezme jen to, co říkal.“

„Takže celou tu dobu nikdo nebyl v bráně a kdokoliv se mohl dostat do kláštera nebo z kláštera. Viděl jsi nebo slyšel někoho jiného?“

Farik zakroutil hlavou.

„Vlastně, Otče, bál jsem se to říci. Když jsme se s Gilderoyem vrátili ve spěchu, nevím, nejsem si jist, ale měl jsem pocit, že závora byla nějak divně nakřivo. A pak... když jsme byli na hřbitově. Za zdí jsem slyšel hlasy. Muže a ženu, asi měli dostaveníčko.“

„Nic víc?“

„Ne, otče.“

Bratr se už chvěl tak, že se sotva držel na nohou.

„Ven! Odejdi do cely a tam se modli, aby byl trest milosrdný. Angusi, odnes k němu i Gilderoye a hlídej je. Teď je naší nadějí už jen sir Liam a náš uprchlík z lazaretu. Určitě to byl on. Kdo jiný?“

„Ještě je tu několik kostí. Asi pocházejí také z našeho hřbitova,“ ozval se Angus.

„Nech je zde, pokusíme se zjistit, kam patří, a pak je znova uložíme.“

„Otče, dovol, abych se zeptal. Chtěl jsi od počátku lebku nahradit?“

Opat se prudce otočil a jeho tvář se zachmuřila.

„Věř, Kendriku, bylo to velmi těžké rozhodnutí. Vlastně to byl nápad sira Liama a celé ráno to v sobě nosím jako těžký kámen. Ach!“ Hluboce vydechl. „Vím, co tě napadlo. Nebyli bychom o moc lepší než

Gilderoy se svými falešnými relikviemi. Ale pak jsem pohlédl na ten mumraj venku, co vznešených lidí přišlo zdaleka a co lidu prošlo bránami v blátu a potu a jen jejich víra je nesla k nám. Všechny ty duše, co teď venku slaví a veselí se, jak bychom je mohli zklamat, jak bychom jim mohli vzít to, k čemu se upírali ve svých modlitbách?“

Sklonil jsem hlavu. „Také bych nevěděl, jak to rozsoudit. Jestli je důležitější pravda, nebo naděje a víra tisíců.“ Alisdair se na mě smutně podíval. „Teď už chápeš mé rozhodnutí?“

„Otázkou je, jestli to, v co věří, má cenu.“

„Víra sama má cenu!“

Chvilí jsem překvapeně mlčel, pak si vzpomněl na maličkost. „Ach! Když je řeč o falešných relikviích, tady je ještě jedna od Gilderoye.“ Vyndal jsem ze záhybu kutny zahnědlou kůstku a položil ji na stůl. Opat se na ní zachmuřeně podíval, na kratičkou chvíli jeho tvář probleskl zájem. Pomalu ji zvedl a zkoumavě ji prohlížel.

„Je stará! Hodně stará!“

Poposedl a několikrát kůstku obrátil v ruce.

„Zvláštní, velmi zvláštní. Skoro jako by... ale to ne.“ Usmál se a klidně mi kůstku vrátil. „Nech si ji, třeba je alespoň jedna věc u Gilderoye pravá.“

Ozvalo se zavržení dveří. Na prahu stál sir Liam, tvář měl strhanou a unavenou a oblečení od bláta, ale v očích mu jiskřila radost. Za ním se od ucha k uchu usmíval Angus a svíral špinavého muže s divoce rozčuchanými vlasy a roztrhaným šatem.

„Mám!“ zachraptěl kilkennský pán. Několika dlouhými kroky přešel místnost a těžce dopadl do sedátka. Chvilí se snažil popadnout dech, zatímco já i opat jsme mu viseli na rtech.

„Lebku jsem sice ne...“ zarazil se v půli slova, sotva spatřil relikvii na opatově stole.

„Ne, to...“

„To je v pořádku,“ přerušil mě Alisdair a vrhnul na mě zlý pohled. „Takže máte korunku?“

„Tady!“ Sir Liam s posvátnou úctou vytáhl zpod pláště blyštivou korunku.

„Pustil jsem se sám po jeho stopě s několika psy. Dohnali jsme ho u starého brodu. Bránil se, seč mohl. I ostrým nožem po mně

šel. A jak jsme se tak váleli v divokém chumlu řekou i bahnem, padal z něj jeden zlatý poklad za druhým. Nejen z našeho kláštera, ale poznal jsem i kalich z Cashelu a zlatý kotlík z Tary. Prokletec jeden. Předstíral slepého a nemohoucího, ale jak mu to najednou běhalo a koukalo. Přivlekl jsem ho zadem. Zahlédl jsem také královský průvod, sjížděl právě z kopců dolů k řece. Co nevidět tu budou.“

„Larkin se o to určitě postará, je spolehlivý.“

Angus zatím dotáhl zloděje doprostřed místnosti.

„Jak se jmenuješ?“ otázal se opat.

Muž byl schoulený do sebe, chvíli co chvíli se zuřivě drbal a těkal prasečími očky z muže na muže. Obličej měl plný tmavě rudých boláků a obrovský baňatý nos by mohl zápasit ve velikosti s kachním vejcem.

„Macduff,“ zachraptěl neochotně.

„Jak jsi věděl, že nikdo nebude v bráně?“

„Urg!“ zachrochtal Macduff a odplivl si. „Onenc mnich z brány se domlouval s tím zlatovlasým náfukou z města. Aha ha ha!“ Skřípavě se rozesmál. „Ha, ach! Mysleli si, že je nikdo neslyší.“

„Jako kdo?“ vyptával se zamračený Liam.

Místo zloděje však odpověděl opat. „Obávám se, že tím zlatovlasým náfukou je váš milovaný Gilderoy.“

„A proč by tu v noci...“ Vzápětí se Liam prudce narovnal. „Já ho roztrhnu jako hada. Slíbil mi, že těch svých nesmyslů nechá. To on vzal lebku?“

„Ne,“ odpověděl Alisdair. „Já vám to pak vysvětlím. Kradl, to ano, ale na lebku svatého Canice nesáhl.“

„Macduffe! Viděl jsi v noci někoho v klášteře?“ přerušil jsem zamyšleně Alisdaira.

V místnosti zavládlo ticho.

„Jo. Tohonc mnicha a toho, jak říkáte, Gilderoye. Někam utíkali dozadu. Čekal jsem schovaný v chodbě, tož jsem věděl, že je volno, tak jsem se krad chrámem. Chtěl jsem sundat tudlenc zlatou věc z lebky, když tu bouchly dveře. Ve spěchu jsem po ní hráb, zapad jsem za sloup a ani nešpit.“

„Kdo to byl?“

„Jooooo, to já nevím.“

„Viděl jsi ho?“

„Ste se zbláznil, já byl schovaný a ani jsem se neopovážil vykouknout. Ale slyšel jsem ho. Šel po špičkách. Snažil se plížit, ale nadělal rámusu. Asi zelenáč. A ne mnich, to by klapaly sandály. Pak jako když ho popad d'as, upaloval ven jako šílený.“

„K bráně?“

„Jo, k tej! A já za nim. Tož jsem chtěl být venku.“

„A brána byla otevřená?“

„Jako bezzubá tlama, dokořán, ale já ji přibouch.“

„Odved'te ho,“ zasyčel opat zlostně. „Angusi, přidej ho k těm dvěma výtečníkům.“

* * *

Opat vzal korunku a posadil ji lebce na hlavu.

„Když se to vezme kolem a kolem, máme vše, co potřebujeme.“

„Nějak špatně sedí, asi ji ten darebák zprohýbal,“ poznamenal Liam, vstal a šperk přitlačil ke kosti. „A kde vlastně byla hlava? A co to... vidíte to?“ Zbledl. „Štípněte mě, jestli se mi to nezdá.“

Opat se k němu nahnul a na tváři se mu místo strachu nebo zoufalství usadil výraz rezignovaného smutku.

„Kendriku, podívej se!“ Ukázal na jeden ze zlatých lístků. Odřetá tenká vrstva žlutého kovu odkrývala skutečný materiál – obyčejný bronz.

„Je falešná?“

Kdyby situace nebyla tak vážná, asi bych se smál, až by mě bolela bránice. Našli jsme sice lebku, ale nepatřila Canicovi, našli jsme korunku, ale ne zlatou. Bylo sice co ukazovat lidem a ke štěstí by nám nemělo téměř nic chybět, až na to, že ani jedna část relikvie nebyla pravá.

„Někdo musel korunky vyměnit už předtím a udělat kopii.“

„Zlatník Owain,“ řekli jsme všichni jako jeden muž.

Ne... ne. Křičel ve mně zoufalý hlas. Ne, Owain, proboha, proč by to dělal. Ten čestný, hrdý a poctivý Owain.

„Řekne nám to sám. Právě se sem vleče,“ ukázal opat z okna.

Když vstoupil Owain Crowley do opatovy pracovny, přivítaly ho tři zachmuřené tváře plné napětí a podezření. Na moment zavá-

hal, pak tiše pozdravil a nejspíš se díval na světcovu hlavu ležící na stole.

„Pane, říkal jste, že relikvie zmizela?“ Proti němu však stály jen tři mlčenlivé sochy.

„Ehm...“ odkašlal si rozpačitě zlatník. „Takže asi tohle nebudete potřebovat?“

Bázkivě vytáhl korunku. Překvapivé bylo, že ač na ni měl velmi málo času, byla na první pohled stejně krásná jako ta první, ba možná krásnější. Owain by musel mít zázračné ruce, aby něco takového stihnul. „Ehm, já... vlastně jsem už dříve myslel, že bych věnoval novou, tak jsem na ní pracoval a teď ji jen dokončil,“ vysvětloval tichým, nejistým hlasem.

„To je velkorysé,“ prohodil opat s neskrývanou jízlivostí v hlase. „Mohu se podívat?“

Několikrát korunku otáčel sem a tam, rýpal do jemných lístků nehtem. „Pravé zlato, skutečně, obdivuhodný kousek.“ Pak se mu oči podezřívavě zúžily.

„Není to spíš tak, že jsi ji vyměnil za falešnou, a teď tě výčitky svědomí přivedly k tomu, abys ji vrátil?“

„Ne, pane. Při památce děda Malachyho, opravdu ne. Je to úplně jinak!“ Owain začal divoce mávat rukama a smrtelně zblednul.

„Ani trochu si nedokážu představit jak,“ poznamenal sir Liam.

Owain se nadechl a ztěžka začal vypravovat. „Je to staré rodinné tajemství. Můj otec s tím žil celý život a strašně se za to styděl. Malachy nikdy nebyl tak velkorysý, jak se říká. Sice korunku klášteru věnoval, ale ušetřil na zlatu. On si z toho těžkou hlavu nedělal, ale ostatní Crowleyové se od té doby třásli hrůzou, aby se vše neprozradilo. Když se začala stavět nová katedrála a městem se neslo, že se hlava svatého Canice v průvodu ponese městem, aby byla uložena v novém domově, dostal jsem strach. Po tak dlouhé době se mohly jemné plátky zlata odřít a na denním světle by pravda vyšla najevo. Začal jsem vyrábět novou a přemýšlel, jak ji vyměnit. Za ty měsíce jsem se o to pokusil několikrát, až teď mi svítla naděje. Gilderoyova žena Maire...“

Owain ve tváři znachověl a chvíli hledal ta pravá slova.

„Co je s Maire?“

„Víte, ona mi řekla, že je Gilderoy domluvený s Farikem. Byla to má poslední šance.“

„Proč by ti to zrovna ona říkala?“

Owain ještě více zčervenál. „Jak bych to...“

V té chvíli se začal Liam škodolibě chechtat a plácát se do kolen. „Há, ha, hááááá. To je dobré. To se mi líbí. Gilderoy. Chlapík, po kterém tajně touží každá ženská ve městě. Jestli to dobře chápu, tak ty, takový nenápadný chlapeček s tichým hlasem, jsi nasadil Gilderoyovi zlatovlasému parohy! Pojd', kamaráde, na moji hrud... no, ještě ne, dokud nám to nevysvětlíš všechno. Takže Maire ti prozradila, že její muž půjde do kláštera?“

„Ano, sotva se Gildy vyplížil ven, dala mi znamení. Zabušila na zed' a oba jsme se vydali v jeho stopách. Naštěstí Farik nezůstal v bráně a cesta byla volná. Vytáhl jsem nůž a škvírou mezi prkny nadzvedl závoru, pak jsem vklouzl dovnitř, zatímco Maire čekala venku a hlídala, jestli někdo nejde. Plížil jsem se klášterem a byl strachy bez sebe. Dostal jsem se do chrámu, vytáhl novou korunku a chtěl ji vyměnit, ale Canice tam nebyl! Zpanikařil jsem. Tak mě to vyděsilo, že jsem se dal na útěk. Měl jsem strach, aby to nebylo na mně. Pak jsem nad tím doma uvažoval. Napadlo mě, jestli jste poslední noc před slavností lebku neuložili na jiné místo, ale ráno jste mi, otče, svou žádostí potvrdil, že skutečně zmizela.“

„Snad korunka tam nebyla. Lebka tam určitě ještě byla!“

„Ne, nebyla.“

„To není možné!“

„Možná bychom měli znovu vyslechnout Macduffa. Třeba ji vzal on a zapřel to.“

Liam zakroutil hlavou. „Škrtil jsem ho celou cestu, přiznal i to, co nechtěl, určitě by to řekl. Je to divné.“

„Nemožné!“ mračil se Alisdair. „Mezi tím, než Macduff vzal šperk a než jsi přišel ty, byl jen kratičkový mžik a nikdo jiný už tam nebyl. Tvoje výpověď se shoduje s tím, co řekl ten zloděj. Docela přesně popsal tvé plížení i panický útěk.“

„To mi nejde na rozum.“ V hlavě jsem si vše srovnával znova a znova, ale pro zmizení Canicovy hlavy jsem nenacházel řešení, pokud někdo nelhal nebo pokud tam nebyl někdo neviditelný, třeba... ne, tu myšlenku jsem rychle zahnal.

„A čí je tedy tohle?“ podotkl uraženě sir Liam, kterému konečně došlo, že stále něco chybí.

„Hlava bratra Daffida, to pro ni a ještě několik dalších kostí se v noci Gilderoy plížil.“

„Bratr Daffid? Ten malý, hubený?“

„Pane!“ Dovnitř vešel bratr Huw. „Velmi se omlouvám, ale všichni jsou připraveni. Převor Larkin nechal připravit i váš sváteční oděv a koně, dorazil i královský průvod. Čeká se jen na vás a na sira Liama. Král je dost mrzutý, protože ho nikdo nepřivítal, omluvili jsme to péčí o relikvii.“

„Velmi taktické,“ zašeptal si Alisdair pro sebe. „Hned tam přijdu,“ pronesl o něco jistějším hlasem a sotva se za bratrem Huwem zavřely dveře, obrátil se k nám. „Nemáme jinou možnost. Jsou věci, které rozumem vysvětlit nelze.“

„Třeba je to zlé znamení,“ sýčkoval Liam.

„Už nemáme čas, všichni venku čekají jen na svatou lebku. Zbývá jediné řešení.“ Liam zvedl hlavu a osudově pronesl: „Pak to znamená, že všichni, kdož jen tuší, co se skutečně událo, musí se zavázat k mlčení.“

Těžké ticho se sneslo mezi nás. „Není to snadné...“ porušil ho záhy Alisdair tichým hlasem.

„Souhlasíte?“

Nikdo neodpověděl, navzájem jsme si hleděli do očí a všichni mlčením odpověděli své ano, přestože jsme měli v hloubi duše pocit studu.

„Dobře, pak tedy pojďme. Owaine, vezmi pravou korunku, ať je alespoň čest Crowleyův ochráněna a můžeš spát klidným spánkem.“

„Ehm... pane?“

„Ano, Kendriku?“

„Dovolil bych si zůstat v klášteře. Jestli s vámi pojedete převor na mši, pak bych měl dohlédnout na dokončení královské hostiny.“

„Ach, ano, to je moudré. Málem jsem na to zapomněl.“

„Ještě drobnost, rád bych nechal propustit Gilderoye,“ dožadoval se Liam horlivě.

„Proč? Dopustil se velmi vážné krádeže.“

„Ano, ale myslím, že nevěrná žena a blechy od Macduffa, které už jistě stihl chytnout, pro něj budou dostatečným ponaučením. Nerad bych večer ztratil lesku, až se budou královi bardí vytaho-

vat uměním. Přece jen nemám lepšího harfeníka. Slibuji, že na něj dohlédnu.“

„Když myslíte, ale obávám se, že dnes jeho umění zůstane omezeno na harfu.“

„Proč?“ znejistěl Liam.

„Ale, to je dlouhá historie. Pospěšme si, už nás čekají.“

Sir Liam spustil dlouhý modrý plášť, aby zamaskoval špinavé nohavice, opat vzal opatrně relikvii s lesknoucí se obručí z jemných zlatých lístků břechťanu a Owainovi se v koutku rtů usadil spokojený úsměv. Všichni tři opustili místnost a zanechali mě úvahám i steskům.

* * *

Sedl jsem si do oblíbeného výklenku mezi sloupy a zadíval se do podivně ztichlé křížové chodby. Většina bratrů odešla s průvodem do katedrály a ti, kteří zůstali, pobývali v kuchyni nebo v refektáři. Jediný, s kým jsem měl řízení, byl náš sklepmistr Trevor. I on se zoufale chystal za hlavu a tvrdil mi, že ve sklepech už je jen jediný soudek vína a nemáme společnosti co nalít. Důrazně jsem mu tedy připomenul, že jsme před několika měsíci získali darem několik sudů od pana Langleyho z Jabloňového vršku. Trevor sice odešel, ale jeho tiché brblání a zvláštní, téměř škodolibý výraz mě mírně znepokojily.

„Vypadáš jak raněný filozof. Taky má šíp v zádech a na tváři psemýšlivý škleb.“

„Bratře?!“

„Nechši být nepšijemný, ale tohle je můj výklenek.“

„Á, promiň.“

Zakuklený bratr se schoulil na místo, které jsem mu uvolnil, a zase začal zvesela kývat nohama. Byl dost malý, takže na zem nedosáhl, leda by natáhl špičky.

„Proč še tak mrašíš? To kvůli té hoštině?“

„Ne, něco mi nejde na rozum.“

„Mně na rozum nejde špoušta věcí.“

„Bratře, viděl jsi v noci ještě někoho kromě těch dvou?“

„Ano, ale nikdo še mě na to nepřtal.“

„Proč jsi to neřekl sám?“

„Od rána je tu takový žmatek, že ši na mě nikdo neudělal čaš. Byli dva. Ten první měl baňatý noš plný boláků, rozčuchané vlašy a požád še drbal.“

„To odpovídá.“

„Ten druhý... nevím, ale pamatuji ši jeho boty, kožené še žlatou obšívku a na špičše měly perlišku.“

„Owain.“

„Aši, já ho neznám. To víš, ven ž kláštera nechodím.“

Chvilí jsem tupě zíral do zdi a pak jsem se uchechtl. „Kde jsi vlastně byl?“

„Ale tak různě...“

„Takže jsi to musel vidět.“

„Čo?“

„To... no...“ Vzpomněl jsem si na svůj slib mlčení, i když před tímto bratrem mi to připadalo zbytečné. Na druhou stranu, jediný, kdo mohl vzít lebku, byl on, pokud to skutečně nebyl zázrak, ale to by musel být neviditelný a stát celou dobu někde poblíž výklenku, aby stihl relikvii vzít během tak kratičkého okamžiku a přitom si ho nikdo nevšiml. Nechtělo se mi ale přímo obvinít někoho, kdo byl součástí kláštera v době, kdy mně ještě teklo mlíko po bradě. I motiv by se našel. Mnoho bratrů nebylo nadšeno tím, že by měla Canicova hlava opustit Černé opatství. Dokonce Larkin ve zbožném vytržení vykřikoval, že Canice mu vyjevil přání zůstat na svém místě.

„Čo nového v kuchyni?“ zavrkal bratr rozmarně.

„Ani nevím. Ronan se zavřel na petlici a jediné, co proniká ven, jsou vůně, ze kterých mi běhá mráz po zádech, a Larkin odvedl tak skvělou práci, že na mně nezůstalo zhola nic. Ne, že bych se proto na něj zlobil.“ Zamyslel jsem se a skrz křížovou chodbu se zahleděl do pootevřených dveří vedoucích do chrámu. „Omluv mě.“

Zvláštní, bez lebky byl kostel podivně prázdný. Poblíž oltáře hořelo několik svic a do výklenku, kde býval Canice, někdo postavil hrnek modrých chrp.

Představa, jak se tu v noci plíží Gilderoy s Farikem, vyvolala na mé tváři úsměv. Otočil jsem se. A támhle někde u sloupů se musel schovávat Macduff, když Owain... Zvedl jsem ruce a ukazoval si,

abych si lépe uvědomil, kdo kde byl, ale stejně se mi rukou nedostávalo. Kde tedy byl ten zakuklený bratr?

Dobře, ty dva výtečníky mohl vidět odkudkoliv, ale z Macduffa si pamatoval jen baňatý nos plný boláků. To by...

Vstal jsem a popošel k výklenku. Jak by mu mohl zloděj zírat do tváře a nevidět ho. A co teprve Owain. Z něj si pamatuje jen boty a ještě tak detailně. Leda, že by si lehnul na zem, v té tmě si ho nemuseli všimnout, ale lampa nad oltářem sem přece jen dosvítí. Namáhavě jsem si kleknul na podlahu a natáhnul se.

„Tak tu ležím, a co z toho?“ zašeptal jsem si sám pro sebe. „Stejně je to hloupost.“ Chtěl jsem vstát, když jsem spatřil na zemi zub. Na to, že bratrovi vypadl dnes v noci, nebyl ani trochu krvavý. A pak jsem zahlédl i něco dalšího. Pomalu jsem odhrnul látku, jež kryla patu malého oltáříku. Díval jsem se do očí Canicovi. Zahnědlá lebka ležela na boku, její spodní čelist byla široce otevřená v radostném úsměvu. Zamyšleně jsem vrazil vypadlý zub do díry v horní čelisti.

„Nemusel bys mi tak funět do obličeje!“

Prudce jsem se otočil. „Ty?!“

„Jsi překvapený?“

„Spíš se mi tomu nechce věřit.“

„Mimochodem, děkuji za ten zub, to šišlání mi šlo na nervy.“

„Canici? Jak je to...“ V úžasu jsem vstal ze země.

„...možné?“ dopověděl za mě. „Mám tohle místo rád a vás také, nevidím důvod, proč bych vás měl opouštět.“

„Ale...“ Vyděšeně jsem zahrabal rukou ve vzduchu.

„Takže ty... vy jste duch!“

„Proč najednou ta úcta. Jak dlouho jsi mi společníkem, kolik dní jsme spolu prožvanili. Koneckonců, pokud vím, jsi Larkinův příbuzný, takže mé malé tajemství zůstane v rodině.“

„Takže převorovy vize...“

„...jsem já.“

„A Alisdair to ví?“

„Ne, ani ho to nenapadlo. Já mu to říkat nebudu, zpanikařil by a já bych přišel o to, co mám nejraději. Být jedním z vás, obyčejným tichým mnichem, který dělá svoji práci.“

„Ale jsi svatý...“

„Ha ha ha! Podívej se na mě, jsem... tedy byl jsem jen člověk. Mám své chyby, své slabosti, rád se bavím, rád se směji a upřímně netuším, kde jsem k té svatozáři přišel. Pokud jde o stěhování, opustil bys své nejlepší přátele? Ve velkém domě není příliš mnoho slávy a chatrč může zářit zlatem radosti, když v ní jsou ti praví lidé. Mé přání bylo zůstat zde s vámi v Černém opatství a nepřímo jsem to po Larkinovi vzkázal. Nakonec mi pomohla náhoda. Ten nešikovný zloděj se tak vylekal, když ho druhý muž vyrušil, že mi nevědomky strčil do hlavy. Spadla a zakutálela se. Musím se kajícně přiznat, že jsem použil trochu své moci, aby se zakutálela na to pravé místo, kde ji nikdo nenašel. Mrzí mě na tom tři věci. Za prvé jsem si při tom pádu vyrazil zub, za druhé má kvůli mně Alisdair bolehlav a za třetí, nerad bych se vám po věky věků díval jen na nohy.“

„Ale co ti lidé v katedrále? Všichni, kteří přicházejí s vírou v tebe.“

„Ach!“ povzdechl si. „Já sám jim nepomůžu. To v nich samotných se musí najít zdroj síly.“

„Málem přišli o to, co onu sílu může probudit.“

„Nemyslím si, mluvil jsem s bratrem Daffidem, bude v katedrále spokojený. Měl vždy rád velkolepé oslavy a rád naslouchal lidem. Vlastně jsem tě trochu navedl, abys ho našel.“

„To od tebe není příliš svaté.“

„Já si o sobě nemyslím, že bych byl svatý. Když už jsme u těch kostí. Neměl bys něco? Už léta mi to chybí. Někdy je mrzuté být uctíván, když ti rozebírají končetiny a ty s tím nemůžeš nic dělat.“

„Co myslíš?“

„Tohle.“ Zvedl ruku s chybějícím prstem. „Myslím, že ho máš v ohybu kutny.“

S úsměvem jsem vytáhl malou kůstku. „Tak přece jen měl Gilderoy nějakou pravou relikvii.“

„Pochybuji, že o tom věděl, zvláště když ji našel v rohu hřbitova ve starém nepojmenovaném hrobě. Vlastně teď, když jsem ti řekl i tohle, rád bych tě o něco poprosil. Teď je klášter prázdný, nikdo tě nevidí, neodnesl bys těch mých pár kostí tam, kam patří?“

„Co by člověk neudělal pro starého přítele.“

Kláster přetékala lidmi. Mniši s ukoptěnými výrazy pobíhali sem a tam a nosili jednu mísu za druhou z ohřívárny do refektáře. Ronan stál uprostřed místnosti, mával rukama, neustále něco vykřikoval a byla na něm znát nervozita.

„Jestli to nevyjde, přijdu o hlavu!“ Obrátil se ke mně.

„Kendriku. Tady jsi,“ zjevil se ve dveřích Larkin. Jemně mě chytil za loket a vlekl mě na chodbu. „Sir Liam si přeje, abys usedl v sále.“

„Já?“

„Nedělej si naděje, jen u posledního stolu.“

„Ale kdo dohlédne na...“

„Rád se toho ujmu. Je to Liamovo přání a opatovo taky.“

Sotva jsme se ocitli stranou, ztišil hlas a zešíroka se usmál.

„Canice mi řekl, co jsi pro něj udělal. Jsem rád, že už v tom nejsem sám. Je milý, že?“

„To ano.“

Zdáli zazněl potlesk a zvedl se chór hlasů volajících slávu.

„Pojd', už to začíná.“

V lesku pochodní a svíce měly tváře měkkou zlatavou barvu, oči se třpytily a z barevných šatů královského dvora přecházel zrak. Skoro se mi zastesklo po světském životě. Stranou krále seděl muž v dlouhém purpurovém plášti pokrytém hvězdami, s vlasy hořícími jasnou červení a v rukou svíral vyřezávanou harfu se stříbrnými strunami. Tvářil se sebevědomě a netečně si prohlížel přítomné šlechtice, jako by jej nic nezajímalo. Na druhé straně se choulil Gilderoy. Obličej měl bílý jako čistý sníh a k lidské barvě mu nepomohly ani oranžové odlesky ohně, kolem krku měl uvázaný modrý šál zakrývající modřiny a chvíli co chvíli se nenápadně drbal. I přesto byl nejpohlednějším mužem v celé místnosti a oči přítomných dam sklouzávaly znova a znova jen k němu.

Král Donnchaid, syn velkého Briana Bora, seděl v čele u největšího stolu obklopen září drahých látek a šperků. Zatímco se dobře bavil, sir Liam se tu a tam snažil o zdvořilou konverzaci,

ale po straně vrhal kyselé grimasy na svou ženu Aine. Opat na tom nebyl o moc lépe. Ani on dnes výřečností netrpěl, občas se snažil pronést něco moudrého, většinu času však nervózně těkal očima po mísách a talířích, které se vršily před králem, a nenápadně čichal k číši, kterou mu s jízlivým výrazem dolil sám Larkin.

„Nuže, připijme na tento velký den!“

Číše se pozvedly a Donnchaid si jako první zavdal, následován ostatními, kromě bledého Alisdaira.

„Tchuuuuuu!“ vyprskal a proud kapek pokropil stůl. Následovalo několik dalších vodopádů a já se nedokázal ubránit smíchu při pohledu na krále, jehož obličej se smrskl do malého klubíčka vrásek.

„Co to, k d'asu, je?!“

„Dovolte, abych vám to vysvětlil. Nechám... zavolat...“ blekotal Alisdair zoufale.

„Zavolejte sklepmistra! Hned!“

Opat se rozklepal a chvíli lupal po vzduchu. Sklepmistr Trevor se skrčil za dveřmi a já se tvářil, že ke klášteru nepatřím. K mému údivu se ozval Larkin.

„Pane, za pití na vašem stole odpovídám já.“

Donnchaid se k převorovi prudce otočil.

„Vy?“ Kyselý výraz se prudce změnil a Donnchaid zahořel zájmem.

„Z čeho to u všech svatých děláte...“

„Z jablek!“

„Z čehože? A jak tomu říkáte?“

„To je sakra silný odér,“ zabrbľal si opat pod vousy.

Larkinovi zasvítily oči, ale nejistě mumlal: „Sil... si... no... ten, ...der.“

„Cože říkal?“ naklonil se jeden ze šlechticů.

„Něco jako sider,“ odušil další.

„Ha... ano, tak je to. Sider. Je to novinka, velmi módní záležitost,“ chytil se příležitosti Larkin, zatímco Alisdair se na něj podezřívavě zamračil.

„Jakže? Cider? To je báječné! Tak nalívejte! Všichni! Na Canicovo zdraví!“

„Trevore!“ Mávnul jsem na sklepmistra, který se krčil za sloupem.

„Co to je?“

„Sám jste nakázal, abych to hostům nalil.“

„Vino! Ne tohle to... ten cider. Co těch pět sudů z Jabl...“ Vzápěť mi to došlo. „Já hlupák... takže Langley z Jabloňového vršku mě ošidil. Měl dodat víno a já si to nezkontroloval. Naštěstí to králi chutná.“

„A není sám,“ zakřenil se Trevor. „To hraje do noty bratru Ronanovi. Než přinese na stůl ten svůj slavný labutí krk, budou všichni namol.“

„Jak to víš?“

„Dva bratři, co nalévali, už leží dole ve sklepě.“

Chtěl jsem se začít smát, když jsem spatřil bratra Ronana ve dveřích. Na tváři měl slavnostní výraz a nesl něco, co vzdáleně skutečně připomínalo labutí krk. Raději jsem nechtěl vědět, jak z malého kachního krčku a hlavy udělal takové monstrum. Skrčil jsem se.

Král se několikrát nevěřicně podíval na dno svého poháru a na ták, který před něj Ronan postavil.

„To je labut?“ odtušil opatrně, jako by se bál.

„A zde, nadívaní slavíci,“ pokynul Ronan dalšímu bratrovi.

Před krále se snesl stříbrný talíř s pokličkou, kterou kuchař s jistým smyslem pro dramatično prudce zvedl. Na lesklém povrchu se krčili dva malí vrabci vycpaní nádivkou a jejich useknuté zelené hlavičky ležely coby ozdoba na kapustové výstelce jako dvojhlavý Jan Křtitel před bájnou Salome.

„Jsou zelení,“ poznamenal král udiveně.

„Dlouho se marinovali,“ odpověděl chladnokrevně Ronan.

Za královským stolem vyrostla Gilderoyova postava. Jeho dosud bledá tvář zfiálověla zlobou, ruce se mu chvěly a vytřeštěné oči sledovaly odcházejícího kuchaře jako budoucí oběť nemilosrdného dravce. Několika přískoky podél zdi se dostal za dveře, chňapnul po nebohém kuchaři a začal ho zuřivě mlátit zařatými pěstmi.

„Ty kreténe, vrahu! Kanibale! Ničiteli.“

„Co? Já? Proč?“ uhýbal Ronan před smrtíci ranami.

Nenápadně jsem se vzdálil a vyplížil se na chodbu.

„Co je, Gilderoyi?“

„Co, co by bylo...“ zahýkal bard hystericky.

„Víš, co právě sežral král?“

„Můj vzdálený bratranec z Aragonu mi ty dva kanárky přivezl z cest jako svatební dárek. Dva roky je opatroval, pipal, učil je zpívat mojí nejoblíbenější písničku.“ Bard se mi zhroutil na rameno a usedavě se rozplakal.

„No, vem to z té lepší stránky.“ Poplácálem jsem ho na rameni.

„Nikdo z celé Kilkenny neuctil krále lépe než ty, važ si toho. Ronane, co ten náryp a husa?“

„A-ano, pane...“ Kuchař na mě vrhnul děkovný pohled a zmizel v ohřívárně.

„Pojd' zapít žal, ten jabčák je docela dobrý, nemyslíš?“

„Já nemůžu pít, netrefím se pak na struny. A co teprve můj hlas.“

Mezi řečí si otřel nos do rukávu mé kutny a několikrát se bezděčně podrbal.

„Ale vždyť žádný hlas nemáš. Trevore! Pojd' sem! Nalij tady příteli. A kde je vlastně Angus, musel tě pouštět a celý večer po něm není ani vidu, ani slechu?“

Gilderoyovo fňukaní se zvrhlo ve škodolibé zachechtání.

„Nechce, aby ho někdo viděl. Já a sir Liam jsme chytli jen blechy, ale Angusovi se vyrazila vyrážka, a když jsem ho viděl naposledy, měl na nose větší pupen než sám Macduff.“

* * *

Večer pokročil, talíře se postupně propadaly k dalším a dalším stolům a na nás, co jsme seděli vzadu, už zbyla jen jablka s pivem, které nikdo nechtěl.

Společnost nevykazovala známky otravy a jablečná zkvašenina udělala divy nejen s králem, ale i s Gilderoyem. Bard se sladce usmíval a kymácel se ze strany na stranu opíraje se o harfu, zatímco králův harfeník se potil a jeho prsty se loudavě vlekly po strunách, vyluzující nesmírně složité melodie. Když dohrál, rozhlédl se, jak zapůsobil, ale veškerá snaha zanikla v třeskotu nádobí, hlasitém smíchu a mlaskání.

„Há!“ mávnul rukou Gilderoy. „Jsme tu, aby bylo veselo, ne?! Hej!“ zařval, zapotácel se a zabořil nejisté ruce do pavučiny strun. Sotva se ozval první tón, bard se propadl do radostného nadšení, zapomněl i na krásné dámy, které k němu hleděly, a sálem se roznesly tóny veselého jigu. Jeho oči hleděly nepřítomně do stropu a vypadal, jako by mu před obličejem tancovala zelená jablíčka.

„On se nedívá na struny,“ hlesl udiveně král. „Můj bard se na struny dívá a...“ Chtěl pokračoval, ale Gilderoy začal zpívat.

Sál se otřásl pod silou jeho hlasu. Nebyl to řev, který jsem znával z minula, ale zpěv – jasný a čistý.

Sir Liam se udiveně podíval do nitra svého poháru a opatrně si přičichnul. Jeho výraz jasně říkal, že ode dnešního dne bude bard dostávat povinnou číši cideru, než usedne k harfě.

„Myslím, že vše dopadlo ke spokojenosti všech, co myslíš? Dokonce se dá dnes poslouchat i Gilderoy,“ ozval se za mnou Canicův hlas. Otočil jsem se. Stál za mnou ve své nezbytné dlouhé kápi, ale tentokrát ji měl povytaženou a ze stínu hrubé látky se na mě usmívala mladá veselá tvář korunovaná zlatými vlasy.

„Co se tak překvapeně díváš? Myslíš, že jsou všichni svatí šedovlasí vousatí starci?“

„Ne,“ usmál jsem se tiše. „Napadá mě, nemáš v tom bardově záračném zpěvu prsty?“

„Já? Ne! Pomáhal bys někomu, kdo ti ukradl prst?“

Zmateně jsem zamrkal očima. „Ani ne.“

„Vidíš. On uměl vždycky zpívat, ale víc se staral o své charisma než o hudbu, dnes poprvé zpívá od srdce. Málem bych zapomněl, bratr Daffid tě pozdravuje. Vypadá šťastně, vždy byl rád mezi lidmi. Máš se za ním někdy stavít, rád si popovídá.“

* * *

Noc se opět proměnila v ranní šero, brány Kilkenny zaskřípaly a do nitra probouzejícího se města začal plynout nekonečný proud lidských postav všech tvarů, barev i velikostí. Bosí a v odrbaných hadrech i bohatí s šaty vyšívány zlatem a hedvábím,

někteří po svých, jiní na koních a oslících, další táhli káry plné zeleniny na ranní kilkennský trh, nebo hnali stáda ovcí přes náměstí k chrámu. Ulice pomalu ožívaly, poprvé zazněl zvon z katedrály svatého Canice, bratr Daffid laskavě shlížel na lidskou drobotinu. Jen z opatství, odkud by se měl v tuto dobu nést zpěv mnichů, se stále linuly tóny stříbrných strun.